

Wyrok z dnia 23 sierpnia 2000 r.

II UKN 675/99

Dla ustalenia pogorszenia stanu zdrowia pracownika w ramach niezdolności do pracy istniejącej przed podjęciem zatrudnienia mogą mieć znaczenie nie tylko rodzaj pracy, ale także warunki jej wykonywania.

Przewodniczący SSN Barbara Wagner (sprawozdawca), Sędziowie SN: Beata Gudowska, Józef Iwulski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2000 r. sprawy z wniosku Krzysztofa P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w C. o rentę z tytułu niezdolności do pracy, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 czerwca 1999 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 30 czerwca 1999 r. [...] oddalił apelację Krzysztofa P. od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie z dnia 10 grudnia 1998 r. [...], oddalającego odwołanie apelującego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w C. (z dnia 14 września 1998 r. [...]), odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zgodnie z art. 32 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), warunkiem przyznania renty jest powstanie niezdolności do pracy w okresie zatrudnienia lub przed upływem 18 miesięcy od jego ustania. W przypadku, gdy częściowa niezdolność do pracy istniała przed podjęciem zatrudnienia należy wykazać takie pogorszenie istniejącego schorzenia lub wystąpienie nowych schorzeń o takim nasileniu, które samo przez się, tzn. bez uwzględnienia poprzedniego stanu chorobowego, powoduje niezdolność do pracy. Sąd ustalił, że Krzysztof P. jest częściowo niezdolny do pracy od

urodzenia (okołoporodowe uszkodzenie splotu barkowego lewego). W okresie zatrudnienia jego stan zdrowia nie uległ pogorszeniu.

Krzysztof P. zaskarżył ten wyrok kasacją. Wskazując jako jej podstawy naruszenie przepisów postępowania, a w szczególności art. 232 KPC i art. 381 KPC, oraz prawa materialnego przez niezastosowanie art. 32 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania „ przy uwzględnieniu kosztów postępowania wg norm przepisanych”. Zdaniem skarżącego, stanowisko Sądu jakoby nie przedstawił „żadnych dowodów pozwalających na podważenie ocen ustalonych na podstawie zgodnych opinii biegłych i lekarza orzecznika” jest bezpodstawne, albowiem „jedy- nym przeciwdowodem w sprawie może być opinia specjalistów”. Biegli powinni się wypowiedzieć w kwestii, czy i jaki wpływ na stan zdrowia ubezpieczonego miały warunki wykonywania przez niego pracy. Tymczasem Sąd nie dopuścił dowodu z opinii Instytutu Medycyny Pracy, o co wnosił.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Art. 232 KPC nakłada obowiązek wskazywania dowodów na strony, sądowi przyznając kompetencję do dopuszczenia dowodu z urzędu. Skarżący nie podaje w jaki sposób Sąd uchybił temu przepisowi. Zarzut nieprzeprowadzenia dowodu z urzędu mógłby być usprawiedliwiony tylko wtedy, gdyby strona wykazała, że sąd nie skorzystał z przyznanej mu kompetencji, pomimo, że sporne okoliczności, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, nie zostały dostatecznie wyjaśnione. W rozpoznawanej sprawie Sądowi nie można zasadnie zarzucić uchybienia art. 232 KPC przez zaniechanie dopuszczenia z urzędu dowodu z opinii innych biegłych lub instytutu naukowego. Dysponując opinią biegłych lekarzy (z dnia 16 października 1998 r.) specjalistów właściwych ze względu na schorzenia rozpoznane u ubezpieczonego (neurologa i chirurga ortopedy), opracowaną na podstawie przedłożonej przez niego dokumentacji lekarskiej, bezpośrednich jego badań, przedmiotowego i podmiotowego, co do konkluzji zbieżną z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS (z dnia 2 września 1998 r.), Sąd miał podstawy do uznania, iż okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione. Zarzut naruszenia art. 232 KPC nie jest przeto usprawiedliwiony.

Zgodnie z art. 381 KPC, sąd drugiej instancji może pominąć nowe dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba

że potrzeba powołania się na nie wynikała później. Krzysztof P. wnioskował w apelacji o przeprowadzenie dowodu z opinii Instytutu Medycyny Pracy. Wniosek ten uzasadniał między innymi koniecznością oceny jego stanu zdrowia, w aspekcie pogorszenia się w stopniu uzasadniającym przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy istniejącej uprzednio (przed podjęciem zatrudnienia), nie tylko ze względu na rodzaj wykonywanej pracy, ale przede wszystkim na warunki jej wykonywania. Sąd nie odniósł się do tego wniosku. Nie uzasadnił odmowy jego przeprowadzenia. Nie wiadomo zatem, czy uznał okoliczności sporne za dostatecznie wyjaśnione i dlatego dalsze postępowanie dowodowe było w jego ocenie zbędne, czy za niedopuszczalne lub niecelowe z innych przyczyn. Odmowa przeprowadzenia dowodu z opinii Instytutu Medycyny Pracy i jej powód mogą być w sprawie istotne. Można wszak podzielić stanowisko skarżącego, że wykazanie błędności opinii specjalistów z określonej dziedziny wiedzy medycznej może nastąpić tylko poprzez opinię innych biegłych tej specjalności. Nadto, jak wynika z „wywiadu zawodowego”, Krzysztof P. wykonywał pracę fizyczną, w pełnym wymiarze czasu pracy, średnio ciężką, wymagającą sprawności obu rąk, dłuższego stania i szczególnej koncentracji, w środowisku pracy z występującymi czynnikami szkodliwymi - parami i gazami drażniącymi. Biegli powinni byli w ocenie niezdolności wnioskodawcy do pracy odnieść się do kwestii, czy opisane warunki pracy miały lub mogły mieć wpływ na stan jego zdrowia i ewentualnie w jakim stopniu, czy też były bez znaczenia dla schorzeń istniejących przed rozpoczęciem aktywności zawodowej i dlaczego.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy, stosownie do art. 393¹³ § 1 KPC, orzekł jak w sentencji.

=====